

1. Indledning

Tilsynet har i løbet af folketingsåret 2008-09 holdt 7 møder.

Tilsynets drøftelser har som sidste år været præget af drøftelser omkring brugen af tvang, især bæltefiksering af mindreårige på Børne- og Ungdomspsykiatriske afdelinger.

Tilsynet har endvidere været på tilsynsbesøg på 1 psykiatrisk afdeling i år, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Risskov.

Tilsynet har endvidere været på studietur til London. Formålet med studieturen var at høre nærmere om forholdene for psykiatriske patienter og brugen af tvang i England, særligt om alternativer til tvangsfiksering, og hvor grænsen mellem retspsykiatrien og almenpsykiatrien ses at være i deres tilgang i psykiatrien.

Tilsynets medlemmer har endvidere haft lejlighed til at deltage i konferencer m.v.

De generelle og konkrete sager, der løbende har været i tilsynet, har sammen med besøgene, møderne og konferencerne givet anledning til, at tilsynet har rettet henvendelse og stillet spørgsmål til bl.a. ministeren for sundhed og forebyggelse og forskellige regioner og kommuner.

2. Konkrete sager

Tilsynet har i løbet af folketingsåret modtaget henvendelser fra og om enkeltpersoner, der administrativt er berøvet deres frihed. En del af disse henvendelser vedrørte spørgsmål, som ligger uden for tilsynets kompetence, herunder spørgsmål om lovligheden af selve frihedsberøvelsen. Andre sager har tilsynet fundet det mest hensigtsmæssigt at henvise eller videresende til de administrative klage- eller tilsynsmyndigheder på det pågældende retsområde. Tilbage er et antal sager vedrørende selve behandlingen under frihedsberøvelsen. Tilsynet har behandlet disse sager fortroligt.

3. Spørgsmål til ministre

3.1. Låst dør

§ 71-tilsynet har spurgt ministeren for sundhed og forebyggelse om, hvorledes begrebet låst dør skal forstås i tvangsprotokoller, der føres på psykiatriske afdelinger.

Ministeren har i sin besvarelse anført:

»Der er i psykiatriloven hjemmel til følgende former for aflåsning af døre på psykiatriske afdelinger:

Aflåsning af døre i afdelingen efter § 18 e:

§ 18 e bestemmer, at der kan træffes beslutning om at aflåse døre i afdelingen over for patienter, der er frihedsberøvede, jf. lovens kapitel 3. Formålet hermed er, at sikre den frihedsberøvede patients fortsatte tilstedeværelse på afdelingen.

Der kan endvidere træffes beslutning om aflåsning af døre i afdelingen over for patienter, der er i risiko for utilsigtet at udsætte sig selv for væsentlig fare. Denne patientgruppe omfatter især patienter, der lider af demens, men også personer, der er bevidsthedslørede eller uklare, eller som befinder sig i en forvirringstilstand, kan falde ind under bestemmelsen.

Derudover kan der træffes beslutning om at aflåse døre i afdelingen i forhold til en patient, der ikke er omfattet af ovennævnte patientgrupper, hvis patienten selv anmoder om det.

Aflåsning af døre efter § 18 e tilføres afdelingens tvangsprotokol 3 med afmærkning i feltet »døraflåsning«.

Døraflåsning efter § 18 e omfatter ikke aflåsning af døre til patientstuer.

§ 18 e anvendes i forhold til konkrete patienter, der opholder sig på en åben psykiatrisk afdeling.

Aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen efter § 18 a og § 18 b:

§ 18 a giver hjemmel til aflåsning af patientstuer af behandlings- og sikkerhedsmæssige årsager i forhold til konkrete patienter indlagt på Sikringsafdelingen. Aflåsningen foretages med henblik på at etablere nødvendige faste rammer i behandlingen af patienten, eller at skærme patienten mod for mange stimuli. Endvidere kan aflåsning anvendes i det omfang, det er nødvendigt for at afværge, at en patient udsætter andre for nærliggende fare for at lide skade på legeme eller helbred, forfølger eller på anden lignende måde groft forulemper medpatienter, eller øver hærværk af ikke ubetydeligt omfang.

Efter § 18 b kan der generelt på Sikringsafdelingen af sikkerhedsmæssige grunde foretages aflåsning af patientstuer om natten og kortvarigt om dagen under konferencer.

Aflåsning af patientstue efter § 18 a skal tilføres afdelingens tvangsprotokol 5 om aflåsning af patientens stuedør.

Sikringsafdelingen i Region Sjælland er derfor den eneste psykiatriske afdeling i landet, der